

TRANSITIE AWBZ-WMO

HOE KIJKEN GEMEENTEN?

| 16 september
2013 |

Scholingsmiddag KAMG-VIA, Domus Medica Utrecht

Even voorstellen

2

- Directeur/eigenaar Ter Steege Consult, Zaltbommel
- Projectleider gemeente 's-Hertogenbosch
  - ▣ Decentralisaties AWBZ
  - ▣ Sociale wijkteams

Drie kernvragen

3

- Hoe pakt een grote gemeente de decentralisaties AWBZ aan?
- Wat is een mogelijke rol van indicerende/adviserende artsen?
- Hoe bewaken gemeenten de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning?

Position paper KAMG

4

- Veel herkenning:
  - ▣ Aandacht voor preventie en welzijn
  - ▣ Individueel en collectief in balans
  - ▣ Holistische benadering
  - ▣ Gebiedsgebonden benadering
  - ▣ Verbindingen tussen zorg en maatschappelijke zorg
  - ▣ Randvoorwaarden

- Blijkbaar weinig erkenning

Om wie gaat het?

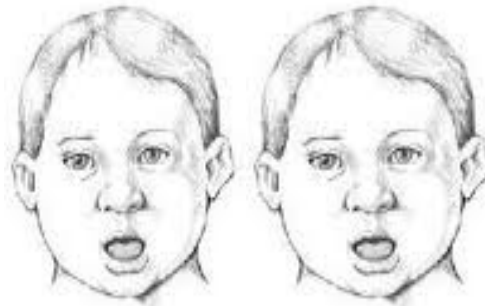
5

Herman

Petra

Ticho en Patrick

Louise

Jeroen

Mees

Janny

Familie Nijboer

Centrale opgave gemeenten

6

Meer en beter met veel minder

Samenwerken (coalitie-aanpak)

7

Gemeentelijk sociaal domein

8

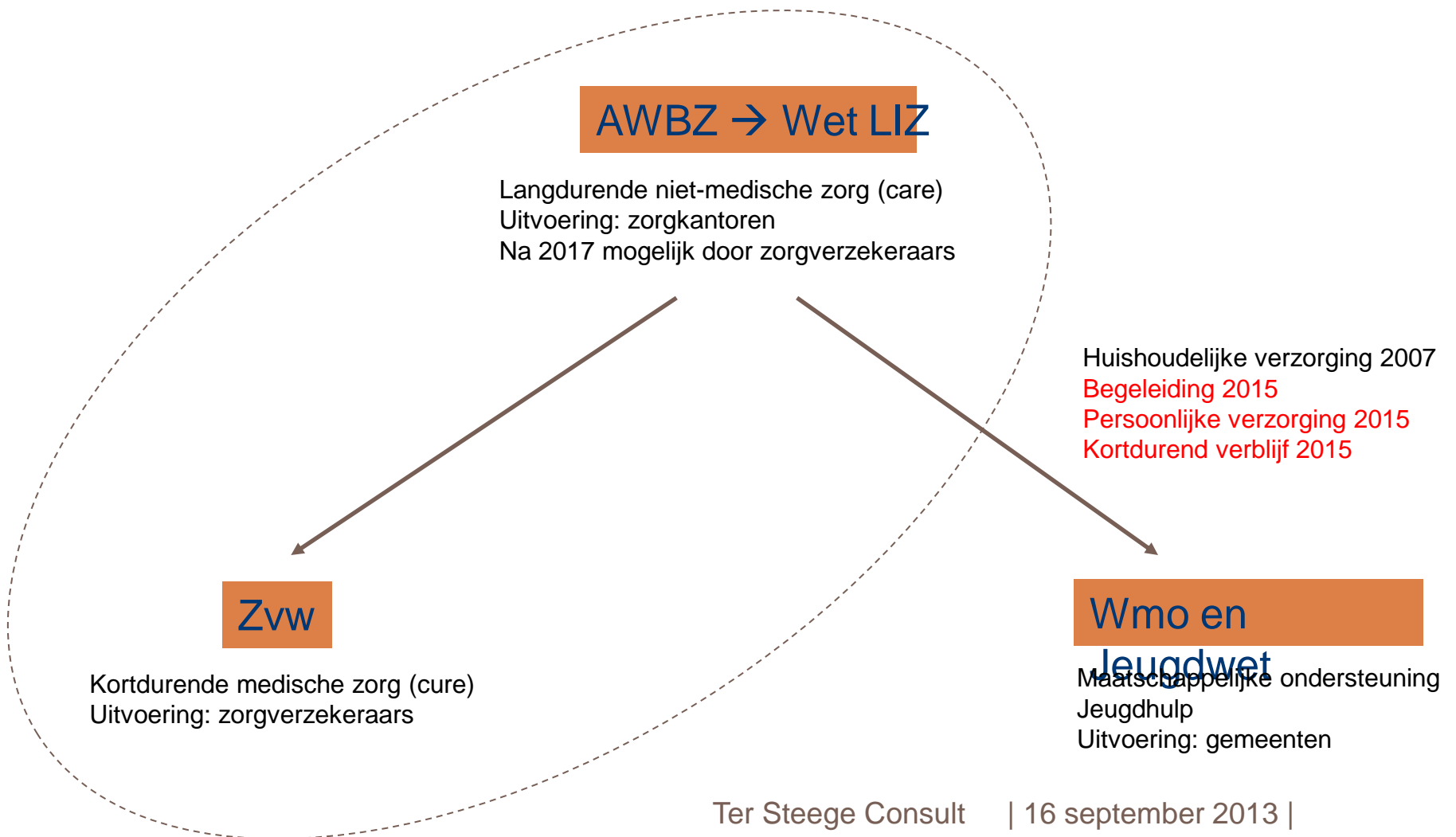
- ❑ Decentralisatie Jeugdzorg in 2015 (-15%)
- ❑ Passend onderwijs gefaseerd tot schooljaar 2020/2021
- ❑ Participatiewet in 2015 (-50% sinds 2008)
- ❑ **Decentralisaties AWBZ (-15% tot -25%)**

Decentralisaties AWBZ

9

Veranderingen Wmo

10

- Nieuwe Wmo (najaar 2013 naar Tweede Kamer)
- **Langer thuis blijven wonen (2013-2016)**
- **Decentralisaties begeleiding en verzorging (2015)**
- Maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden (2015)
- Recht op een Pgb onder stringente voorwaarden (2015)
- Cliëntondersteuning MEE naar gemeenten (2015)
- Maatwerkvoorziening inkomensondersteuning (2014)
- Beschermd wonen GGZ gericht op participatie (2015)
- Sociale wijkteams (2015)

Langer thuis blijven wonen

11

- 1 januari 2013: VV1&2, GGZ1&2, VG1&2 (nieuwe cliënten)
- 1 januari 2014: VV3 (nieuwe cliënten)
- 1 januari 2015: VG3 (50% nieuwe cliënten)
- 1 januari 2016: LG1&3, ZG1 en VV4 (50% nieuwe cliënten)

- Afkortingen:
  - VV: ouderenzorg
  - GGZ: geestelijke gezondheidszorg
  - VG: verstandelijk gehandicaptenzorg
  - LG: lichamelijk gehandicaptenzorg
  - ZG: zintuiglijk gehandicaptenzorg

Langer thuis blijven wonen

12

- Meer dienstverlening vanuit de Wmo
- Grotere druk op mantelzorg en respijtzorg
- Grotere druk op de sociale huurwoningenmarkt
- Grotere druk op leefbaarheid en veiligheid
- Leegstaand zorgvastgoed
- Vooralsnog geen extra middelen

Decentralisatie begeleiding

13

- Vier centrale ondersteuningsvragen:
  - ▣ Ik wil regie krijgen of behouden in mijn leven
  - ▣ Ik wil praktische ondersteuning in het leven van alledag
  - ▣ Ik wil mijn mantelzorgers ontlasten
  - ▣ Ik wil mijn dag zinvol invullen
- Veel aanbieders:
  - ▣ Zorg in natura
  - ▣ Persoonsgebonden budget
- Honderden begeleidingsproducten:
  - ▣ Individuele begeleiding en dagbesteding
  - ▣ Kortdurend verblijf (logeren/vakantieopvang)

Decentralisatie persoonlijke verzorging

14

- Vier centrale ondersteuningsvragen:
  - ▣ Ik wil ondersteuning bij mijn dagelijkse lichamelijke basisverzorging zoals wassen, douchen, aankleden, eten en toiletgang
  - ▣ Ik wil ondersteuning bij mijn extra lichamelijke verzorging als gevolg van mijn beperking zoals protheses en steunkousen aan- en uitdoen
  - ▣ Ik wil ondersteuning bij mijn medicatie, in- en aflaten van vloeistoffen, vernevelen en verzorgen van lichaamsopeningen
- Nog geen goed beeld van aanbieders:
  - ▣ Zorg in natura (vooral in de sector Verpleging en Verzorging)
  - ▣ Persoonsgebonden budget
- Nog geen goed beeld van verzorgingsproducten

Veranderingen Zorgverzekeringswet

15

- Nieuwe aansprak thuisverpleging (2015)
- Versterking rol wijkverpleegkundige (2015)
- Beschermd wonen GGZ gericht op behandeling (2015)

Veranderingen AWBZ (wet LIZ)

16

- Dagbesteding nieuwe cliënten blijft mogelijk in 2014
- Focus op intramurale ouderen- en gehandicaptenzorg (2015)
- Uitvoering tot 2017 door zorgkantoren
- Uitvoering na 2017 risicodragend door zorgverzekeraars?

Nog steeds veel onduidelijk...

17

- Inhoudelijk: afbakeningsvraagstukken Wmo en Zvw
- Financieel: omvang budgetten en verdeelmodellen
- Procesmatig: wetgevingstraject

Wat willen gemeenten van het Rijk?

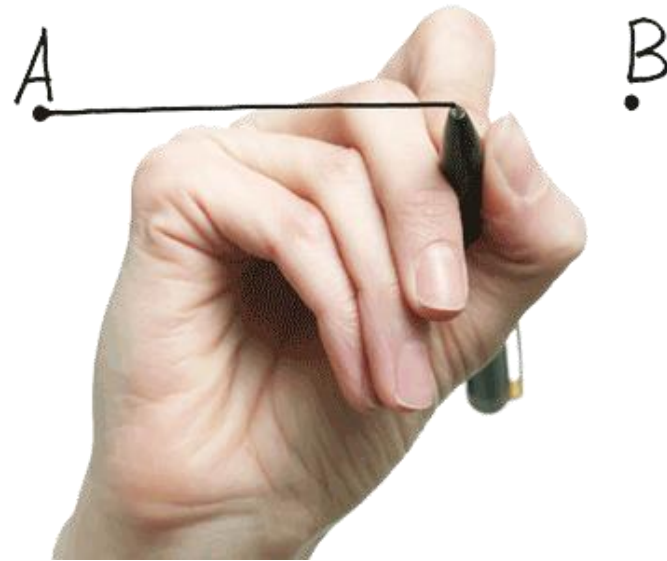
18

- Betere publiekscommunicatie
- Voldoende beleidsvrijheid
- Voldoende voorbereidingstijd
- Snel financiële duidelijkheid
- Snel inhoudelijke duidelijkheid (afbakeningskwesties)
- Sturing op kanteling en financiële draagkracht in de wet
- Mogelijkheid om nadere regels Pgb te kunnen stellen
- Meer samenwerkingsmogelijkheden met zorgverzekeraars
- ...

Aanpak gemeenten

19

- Fase 1: inventarisatie en analyse (2013)
- Fase 2: visie en tactische keuzes (tweede helft 2013)
- Fase 3: uitwerking beleidskeuzes (2014)
- Fase 4: implementatie (2014)

Regionale samenwerking

20

Regionale samenwerking

21

- Verkennen van het speelveld (2012 en 2013)
- Visieontwikkeling (juni 2013)
- Tactische beleidskeuzes (januari 2014)
- Regionale uitvoeringsorganisatie:
  - ▣ Specialistische hulplijnen voor de toegang
  - ▣ Inkoop gespecialiseerde interventies

Speelveld

22

- Inwoners/cliënten
- Adviesraden
- Zorgaanbieders
- Welzijnsinstellingen
- Vrijwilligersorganisaties
- Onderwijsinstellingen
- Medefinanciers
- Indicatiestellers
- Regiogemeenten

Kaders voor gemeenten

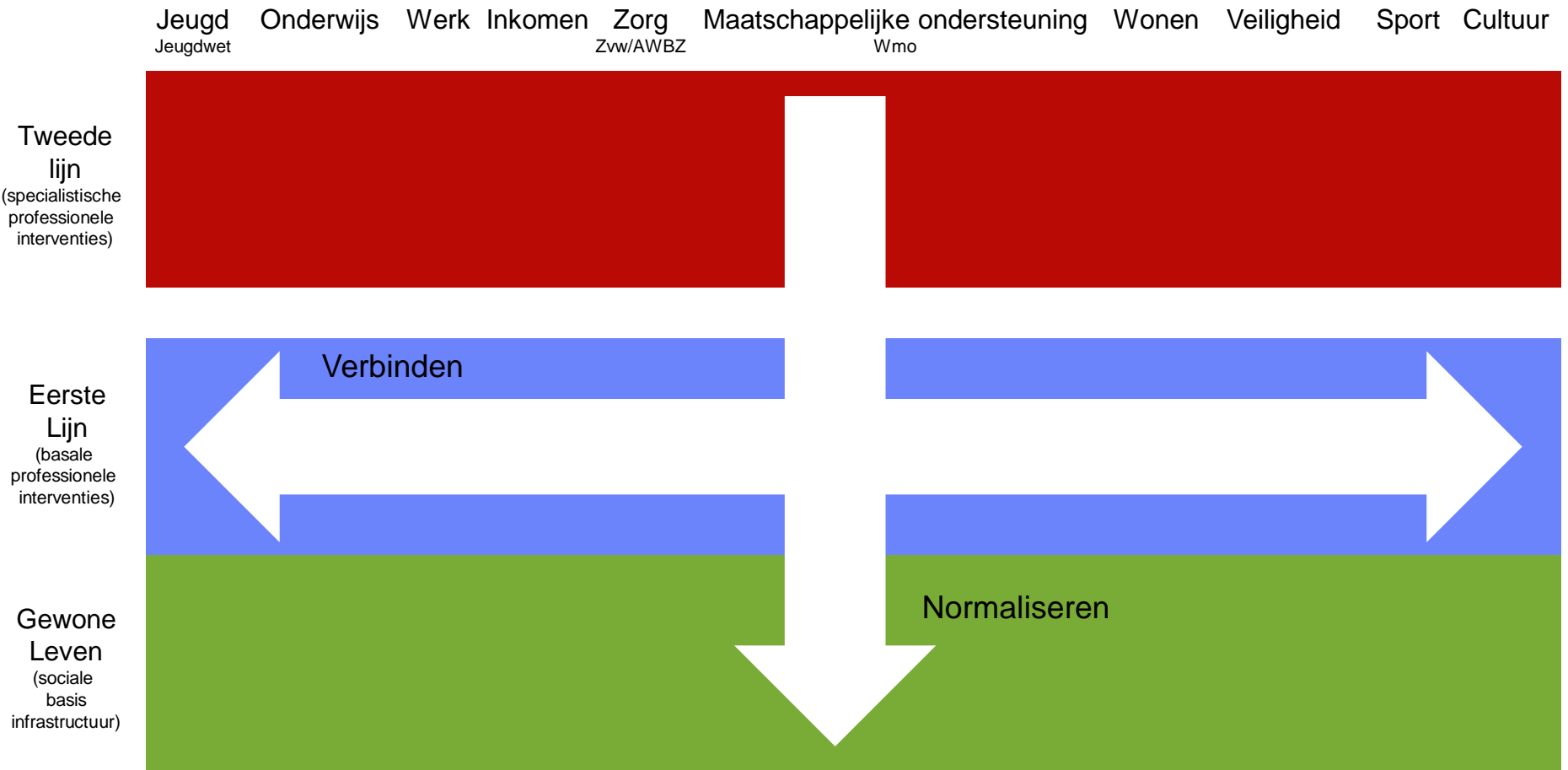
23

- Nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
- Lokale beleidskaders
- Financiële kaders:
  - ▣ Transitiebudget
  - ▣ Macrobudget
  - ▣ Uitvoeringsbudget

Visie sociaal domein

24

Visie sociaal domein

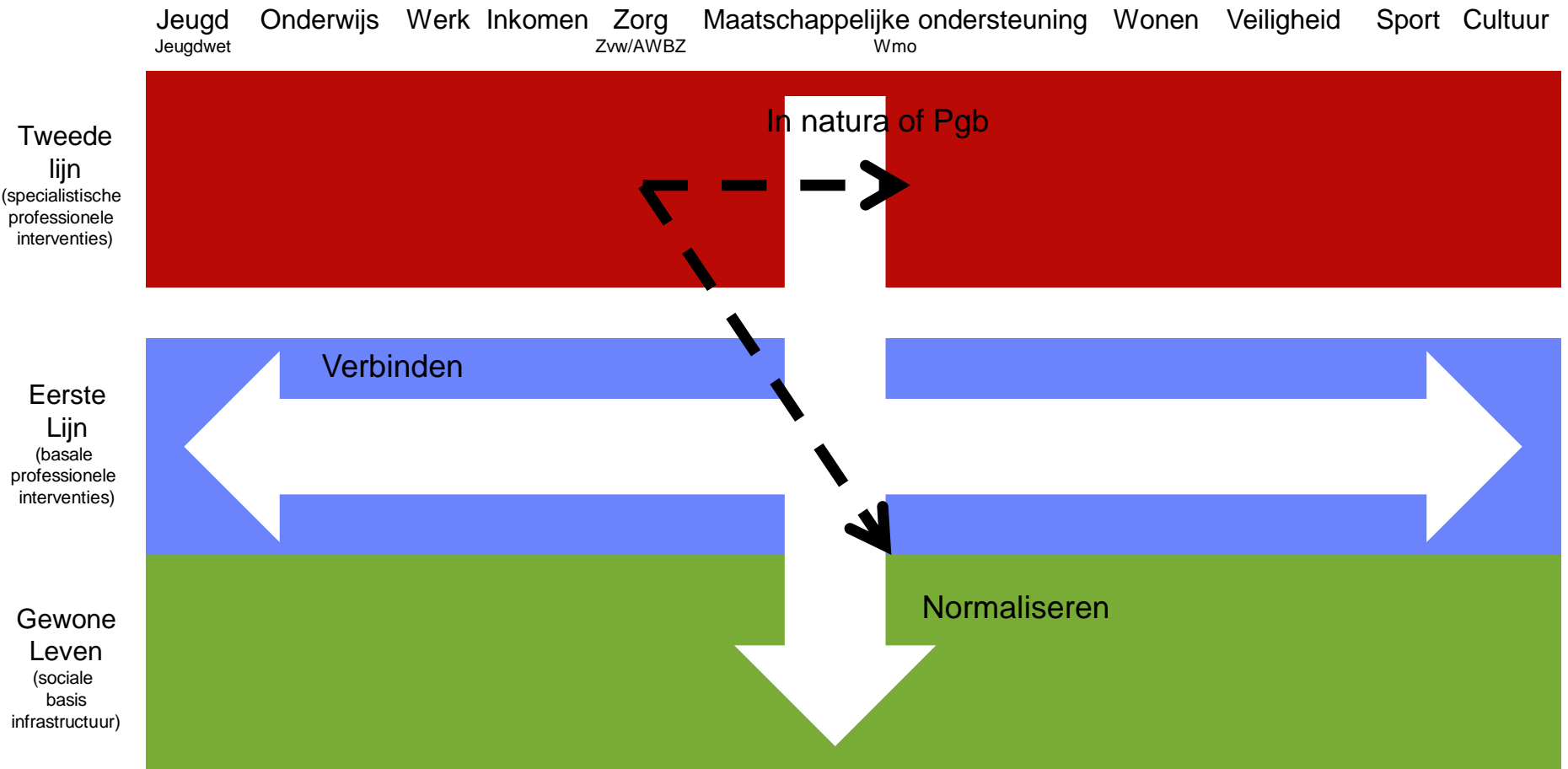
25

- Van systeemwereld (aanbod) naar leefwereld (behoefte)
- Van zorg naar ondersteuning
- Van cliëntgroepen naar inwoners
- Van professioneel naar informeel (waar mogelijk)
- Van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'
- Van zwaar (curatie) naar licht (preventie)
- Van individueel naar collectief
- Van beperkingen naar mogelijkheden
- Van verkokerd naar integraal
- Van inputsturing naar resultaatsturing

Visie sociaal domein

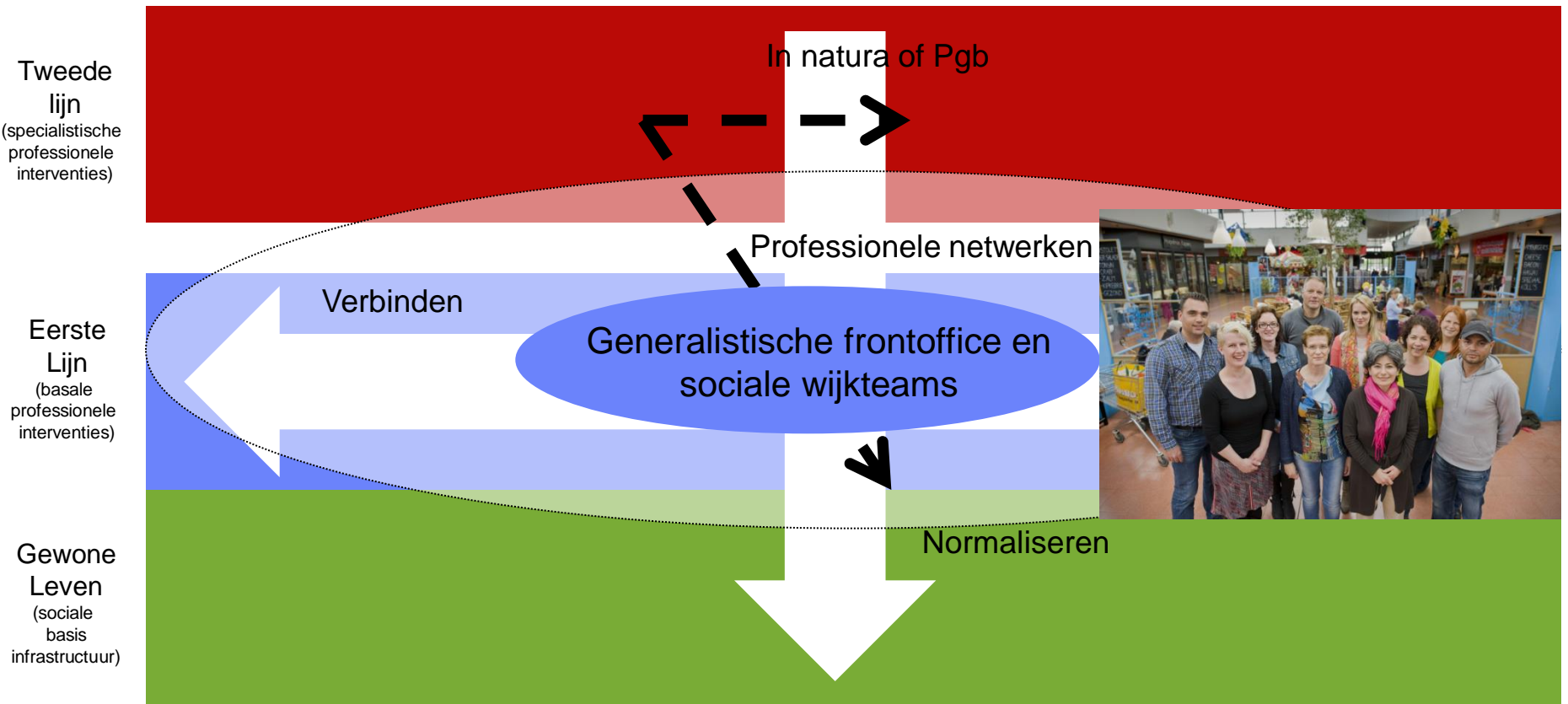
26

Visie sociaal domein

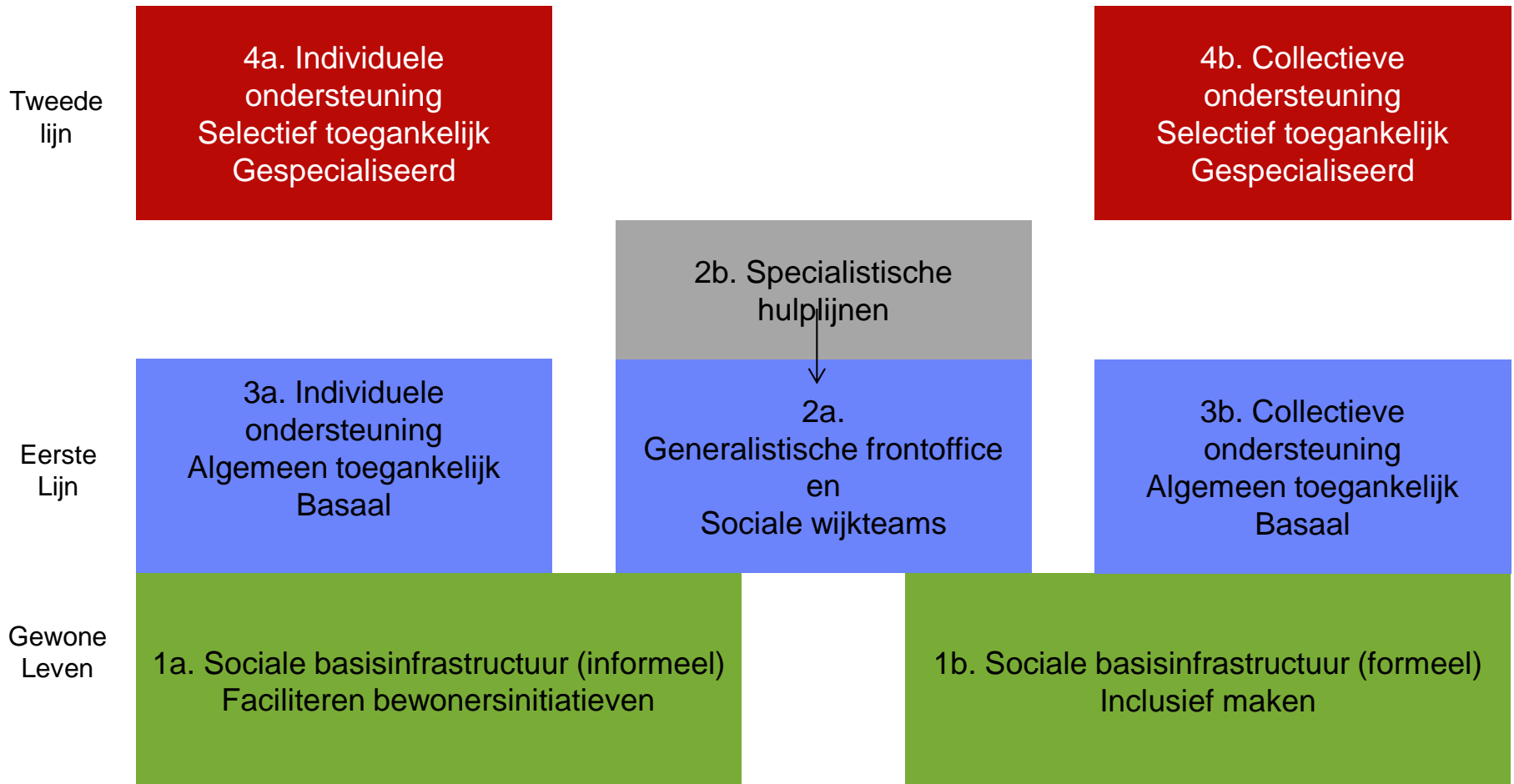
27

Jeugd Jeugdwet   Onderwijs   Werk   Inkomen   Zorg Zw/AWBZ   Maatschappelijke ondersteuning Wmo   Wonen   Veiligheid   Sport   Cultuur

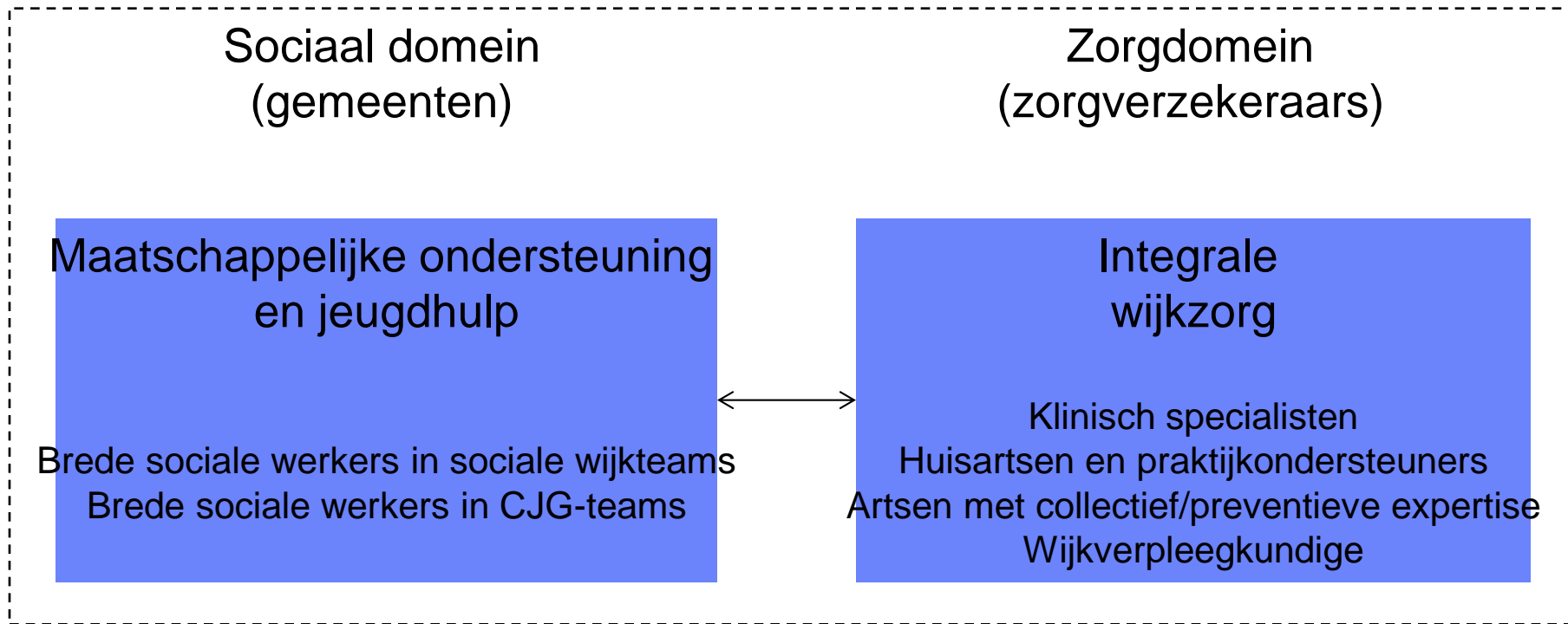
Visie sociaal domein

28

Samenwerking in de wijk

29

Tactische beleidskeuzes

30

- Toegang tot de maatschappelijke ondersteuning
- Inrichting van het ondersteuningsaanbod
- Sturing, monitoring en verantwoording
- Opdrachtgeverschap, inkoop en contractering
- Keuzevrijheid van de inwoner
- Kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning

Concrete oplossingen

31

- Digitale wijkpleinen van en voor inwoners
- Bewonersbedrijven
- Inzet ervaringsdeskundigheid GGZ
- Algemeen toegankelijke begeleidingsdienst
- Algemeen toegankelijke wijkvoorzieningen
- 'Inclusieve' sportverenigingen
- 'Slimme' ondersteuning
- Sociale wijkteams

Rol voor indicerende/adviserende artsen

32

- Bij aanvraag individuele maatwerkvoorzieningen
- Specialistische hulplijn voor de toegang:
  - ▣ Deskundigheidsbevordering
  - ▣ Consulten zonder huisbezoek
  - ▣ Consulten met huisbezoek
- Dilemma 1: onafhankelijk of niet (BJZ-effect)?
- Dilemma 2: zorgbril of participatiebril?
- Dilemma 3: lokaal of regionaal organiseren?

Kwaliteit maatschappelijke ondersteuning

33

- Beleidsplan en verordening
- Onderzoek na een melding
- Termijnen voor onderzoek en besluitvorming op aanvraag
- Beschikbaarheid informatie, advies en cliëntondersteuning
- Kwaliteitseisen voor aanbieders
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Klachtenrecht en medezeggenschap
- Jaarlijks onderzoek naar cliëntervaring
- Verklaring omtrent gedrag (VOG)
- Inrichting van het toezicht (gemeente en Rijk)

Nog vragen?

34

Afsluiting

35

